

Paweł LEWANDOWSKI, *Kompetencje biskupa diecezjalnego dotyczące środków społecznego przekazu w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku i polskim pokodeksowym ustawodawstwie partykularnym*, Tarnów: Wydawnictwo Diecezji Tarnowskiej Biblos 2015, ss. 171.

Środki społecznego przekazu odgrywają bardzo ważną rolę w informowaniu, rozwoju kultury oraz kształceniu. Często nie tylko odtwarzają istniejącą rzeczywistość, ale także ją przetwarzają oraz kreują. Mają one także ogromny wpływ na opinię publiczną. Kościół jest zainteresowany środkami społecznego przekazu i powinien je wykorzystywać w celu głoszenia Ewangelii. Pasterze Kościoła powinni szczególną troską objąć media, a przede wszystkim czystość ich przekazu. Ks. P. Lewandowski w publikacji zatytułowanej *Kompetencje biskupa diecezjalnego dotyczące środków społecznego przekazu w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku i polskim pokodeksowym ustawodawstwie partykularnym* jako cel swojej pracy postawił odpowiedź na pytanie, jakie kompetencje względem środków społecznego przekazu posiada biskup diecezjalny stojący na czele danego Kościoła partykularnego.

Autor w monografii wykorzystał źródła prawa powszechnego takie jak Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 r., dokumenty Soboru Watykańskiego II oraz dykasterii Kurii Rzymskiej (Kongregacji ds. Biskupów, Kongregacji Nauki Wiary, Kongregacji Wychowania Katolickiego, Papieskiej Rady ds. Środków Społecznego Przekazu, Papieskiej Komisji ds. Środków Społecznego Przekazu), adhortacje apostołskie Jana Pawła II, a także źródła polskiego prawa pokodeksowego: statuty dwudziestu czterech synodów partykularnych i diecezjalnych oraz *Normy Konferencji Episkopatu Polski dotyczące występowania duchownych i osób zakonnych oraz przekazywania nauki chrześcijańskiej w audycjach radiowych i telewizyjnych*.

Na strukturę monografii składają się trzy rozdziały opatrzone wnioskami, które zostały poprzedzone wstępem a uwieńczone zakończeniem, wykazem skrótów i bibliografią. Ponadto P. Lewandowski załączył streszczenie i spis treści w języku angielskim, francuskim i rosyjskim.

W rozdziale pierwszym pt. *Wyjaśnienie podstawowych pojęć* Autor zdefiniował pojęcia: kompetencji, urzędu biskupa diecezjalnego, kompetencji przysługujących biskupowi diecezjalnemu w dziedzinie nauczania, uświęcania i rządzenia oraz środków społecznego przekazu.

Rozdział drugi zatytułowany *Kompetencje biskupa diecezjalnego dotyczące środków masowego przekazu w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku* zawiera charakterystykę posługiwania się środkami masowego przekazu oraz pouczenie o obowiązku współpracy przy ich wykorzystaniu. Ks. Lewandowski przeanalizował

takie kwestie, jak: czuwanie nad czystością prawd wiary i dobrych obyczajów oraz wydawanie zezwoleń na udział osób duchownych w programach radiowych i telewizyjnych, w tym na publikowanie w czasopismach, przepowiadanie Słowa Bożego, nauczanie katechetyczne, nauczanie katolickie i wychowanie religijne, publikowanie w dziełach atakujących religię lub dobre obyczaje. Następnie przedstawił przygotowanie norm dotyczących występowania duchownych i zakonników w audycjach radiowych i telewizyjnych oraz przekazywania nauki chrześcijańskiej przy użyciu tych środków, a także wymierzanie sankcji wobec osób, które wyrządzają szkodę wierze lub dobrym obyczajom.

Ostatni rozdział pt. *Kompetencje biskupa diecezjalnego dotyczące środków społecznego przekazu w polskim pokodeksowym ustawodawstwie partykularnym* dotyczy: posługiwania się środkami społecznego przekazu oraz przekazywania Ewangelii za ich pośrednictwem, troski o katolickie środki społecznego przekazu (powołanie i rozwiązywanie katolickich środków społecznego przekazu, zatwierdzenie i dokonywanie zmian statutów, którymi kierują się katolickie środki społecznego przekazu, ustanawianie i odwoływanie podmiotów odpowiedzialnych za katolickie środki społecznego przekazu), czuwania nad czystością prawd wiary i dobrych obyczajów, koordynowania reprezentowania Kościoła w środkach społecznego przekazu, formowania pracowników środków społecznego przekazu, jak również wymierzania sankcji administracyjnych i karnych.

W postulatach *de lege lata* i *de lege ferenda* Autor zwrócił uwagę na rolę mediów we współczesnym świecie, jak również na nowe sytuacje i wyzwania, którym musi sprostać Kościół, jego Pasterze i wierni. Podkreślił, że zarówno ustawodawca powszechny, jak i partykularni powinni mieć świadomość konieczności stanowienia szczegółowych norm określających kompetencje biskupa diecezjalnego względem środków społecznego przekazu.

P. Lewandowski zebrał i opracował rozwiązania funkcjonujące w Kościołach partykularnych w Polsce. Publikacja ta stanowi cenne źródło nie tylko dla ustawodawców partykularnych, ale także dla osób tworzących oraz korzystających z mediów. Monografia jest pierwszym całościowym opracowaniem tego zagadnienia w języku polskim.

Andrzej Kukulski

*Katedra Prawa Kanonizacyjnego i Sakramentów Świętych
Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL*

Information about Author: ANDRZEJ KUKULSKI, J.C.L. – Ph.D. student, Department of Canonization Law and Sacramental Law, Institute of Canon Law, Faculty of Law, Canon Law and Administration at the John Paul II Catholic University of Lublin; Al. Raclawickie 14, 20-950 Lublin, Poland; e-mail: andkukulski@gmail.com